

Ако уредот за мерење на брзина на возилата се состои од повеќе делови, истите треба да бидат означени со идентификациски број.

III. Преодни и завршни одредби

Член 23

Мерилата на брзина на возила коишто на денот на влегување во сила на овој правилник се употребуваат и имаат важечка прва верификација врз основа на Правилникот за метролошките услови за Доплеровите радары и кои што ги исполнуваат барањата од наведениот правилник, може да се поднесат на периодична или вонредна верификација ако ги исполнуваат границите на дозволени грешки дадени во член 9 Табела 1 од овој правилник.

Член 24

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да се применува Правилникот за метролошките услови за Доплеровите радары („Службен лист на СФРЈ“ бр. 3/1985).

Член 25

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 25-293/8
14 април 2011 година
Скопје

Министер за економија,
Фатмир Бесими, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ШУМАРСТВО И ВОДОСТОПАНСТВО

1632.

Врз основа на член 16 став 5 од Законот за здравјето на растенијата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 29/05, 81/08, 20/09, 57/10 и 17/11) министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, донесе

П РА В И Л Н И К ЗА НАУЧНИ И ТЕХНИЧКИ КАПАЦИТЕТИ ЗА ЕКСПЕРИМЕНТАЛНИ, НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКИ, СЕЛЕКЦИОНИ ИЛИ РАЗВОЈНИ РАБОТИ (*)

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат условите за научни и технички капацитети кои треба да ги исполнуваат научни и истражувачки установи за експериментални, научноистражувачки, селекциони или развојни работи.

* Со овој правилник се врши усогласување со одредбите на Директивата на Комисијата бр. 2008/61/ЕС на 17 Јуни 2008 за утврдување на условите под кои одредени штетни организми, растенија, растителни производи и други објекти наведени во анексите од I до V Директивата на Советот 2000/29/ЕС може да се внесат во или движат во рамките на Заедницата или одредени заштитени зони од него, за експерименти или научни цели и за работа на сортната селекција, број 32008L0061.

Член 2

(1) Научните и истражувачките установи за вршење на истражувачка дејност на материјалот треба да ги исполнат општите услови за научни и технички капацитети.

(2) Научните и истражувачките установи може да вршат истражувачка дејност на материјалот кој е наменет за експериментални, научноистражувачки, селекциони или развојни работи за:

- материјали кои содржат штетни организми наведени во Листите на штетни организми, растенија, растителни производи и други објекти и предмети (1);

- материјали кои содржат други видови штетни организми кои не се наведени во Листите, а за кои што е издадено одобрение за внесување или движење на штетни организми, растенија, растителни производи и други објекти и предмети наменети за експериментални, научноистражувачки, селекциони или развојни работи од Фитосанитарната управа и не постои опасност по здравјето на растенијата на територијата на Република Македонија.

(3) Научните и истражувачките установи треба да имат научна и стручна оспособеност на персоналот, соодветна за видот на истражувачката дејност, а при тоа земајќи ги во предвид и:

- постапките за време на вршење на истражувачката дејност, нивното траење и завршување;

- научното име на материјалот, вклучувајќи го и името на штетниот организам (кога тоа е потребно);

- вид на материјалот;

- количество на материјалот;

- место на потекло на материјалот (ако материјалот се внесува од трети земји, потребно е кон барањето да се приложи соодветна потврда за потекло на материјалот);

- постапките за времетраењето на истражувачката дејност, природата и целите за предвидените истражувачки активности, вклучувајќи ја содржината, резимето на работа и спецификацијата на истражувачката дејност;

- место на првото складирање или првото садење на материјалот, после службеното одобрено пуштање на материјалот, вклучувајќи го времето, местото, видот и количеството на одобрениот материјал;

- предложениот метод за уништување или третирање на материјалот, по завршување на дозволените истражувачки дејности, вклучувајќи време, место и начин на уништување, како и видот и количеството на уништениот материјал, под надзор на фитосанитарниот инспектор и

- предложено место за влез на материјалот, кој се планира да се увезува од трети земји.

(4) Научните и истражувачките установи потребно е да обезбедат карантински услови на просторите и објектите, како и на местата во кои ќе се извршуваат истражувачките дејности и треба да гарантираат без-

бедна работа со материјалот, односно штетните организми да останат во карантин, така што да не постои опасност од нивно ширење, што подразбира:

- физичка изолација од сите други растенија или штетни организми, вклучувајќи ја и контролата на околната вегетација;

- назначување на лице за контакт, одговорно за истражувачките дејности;

- ограничен пристап до просториите, објектите и околното подрачје, освен на одговорниот персонал;

- соодветна идентификација на просториите, објектите кои што укажуваат на видот на активностите и одговорниот персонал;

- водење на евиденција за извршените истражувачки дејности и работните постапки, прирачник за работни процедури, вклучувајќи ги процедурите и постапките во случај на ненамерно испуштање на штетен организам од карантинот;

- соодветен безбедносен и алармен систем;

- соодветни контролни мерки за да се спречи внесување и ширење на штетни организми во просториите;

- контролирани постапки на земање примероци и движење на материјалот меѓу просториите и објектите;

- соодветна контрола на отпадот, почвата и водата, ако тоа е потребно;

- соодветни хигиенски и дезинфекциски постапки за персоналот, објектот и опремата;

- соодветни постапки, мерки и објекти за заштита на материјалот;

- соодветни мерки и објекти за отстранување на експерименталниот материјал и

- соодветни објекти и постапки за индексирање (вклучувајќи и тестирања).

(5) Формата и содржината на одобрението за увоз за внесување или движење на штетни организми, растенија, растителни производи и други објекти и предмети наменети за експериментални, научноистражувачки, селекциони или развојни работи е дадена во Прилог 2 напишан на македонски и англиски јазик.

Член 3

(1) Научните и истражувачките установи за вршење на истражувачка дејност на материјалот треба да ги исполнат посебните услови за научни и технички капацитети.

(2) Научните и истражувачки установи, покрај општите услови наведени во член 2, треба да обезбедат:

1. обемот и целите на истражувачката дејност, за која материјалот се внесува или движи, требаат да бидат во согласност со концептот на експериментални или научни цели или за потребите на сортна селекција;

2. количеството на материјалот треба да биде ограничено, на количество кое е доволно за изведување на дозволените истражувачки дејности и не треба да го надмине количеството кое било одредено врз основа на расположливите карантински објекти;

3. за истражувачката дејност, Фитосанитарната управа утврдува опасност од ширење на штетни организми, кои се чуваат во карантински услови, земајќи ги во предвид видот на материјалот и предвидените истражувачки дејности, биологијата на штетниот организам, начинот на негово ширење, негова интеракција со околината и другите важни фактори поврзани со опасноста која се однесува на материјалот. Врз основа на проценка на ризик, Управата одредува кои од наведените карантински мерки е потребно да се спроведат, со оглед на видот на материјалот и неговата специфична биологија и епидемиологија, во однос на дозволените истражувачки активности за:

- одржување на објекти во кои пристапот на персоналот е овозможен низ двојна врата,

- одржување под негативен воздушен притисок,

- чување во заштитени садови со соодветна големина на решетката/мрежата и други прегради (на пример: водени прегради за грињи, затворени почвени контејнери за нематоди, електрични стапици за инсекти),

- одржување на материјалот во изолација од други штетни организми и материјали (на пример: вирулентен материјал од растителна храна, материјал од домаќин),

- одржување на материјалот за одгледување, во комори/кафези, за одгледување, опремени со соодветна манипулациска опрема,

- спречување на вкрстување на штетните организми со автохтони соеви или видови,

- избегнување на одржувањето на постојани култури на штетните организми,

- одржување под услови во кои строго се контролира размножувањето на штетните организми (на пример: под режим во околината која спречува појава на дијапауза),

- чување на таков начин со кој се спречува ширење од пропагули (делови на живите организми со кои тие се размножуваат, чуваат или шират). Треба да се избегнат воздушни струења,

- постапки за проверување на чистота на културата од штетни организми, слободни од присуство на паразити или други штетни организми,

- соодветни програми за контрола на материјалот, поради отстранување на можните вектори на штетните организми,

- за *in vitro* активности, работа на материјалот под посебни стерилни услови: опременост на лабораториите за изведување на стерилни постапки и одржување на стерилни услови,

- чување на штетните организми кои се пренесуваат со вектори, во услови кои спречуваат ширење на тие вектори (на пример: контролирана големина на решетка/мрежа, контрола и изолација на почвата) и

- сезонска изолација, односно истражувачката дејност да се спроведува во време кога е помала опасноста по здравјето на растенијата.

Член 4

(1) Научните и истражувачки установи треба да обезбедат услови, материјалот кој се увезува, при внесување или движење да биде во карантински услови и веднаш да биде транспортиран до наведеното место, за да не доведе до ненамерното испуштање на штетни организми.

(2) Научните и истражувачки установи треба во текот на вршењето на истражувачката дејност да обезбедат карантински услови, кои се дадени во Прилог 1 од овој правилник.

Член 5

(1) По завршување на дозволените истражувачки дејности, установите се обврзани, материјалот кој не е наменет за службено одобрено пуштање (вклучувајќи ги и штетните организми), како и целиот материјал за кој е утврдено дека во текот на истражувачката дејност е заразен, да се уништи, стерилизира, дезинфицира или соодветно третира. Тоа се врши согласно Правилникот за мерките и начинот на спроведување на мерките за уништување или отстранување на штетните организми и мерките и начинот на спроведување на дезинфекција, дезинсекција или дератизација на штетните организми⁽²⁾.

(2) Растенија, растителни производи и други објекти и предмети за кои е утврдено дека постои присуство на штетни организми од став (1) на овој член, после спроведување на карантинските мерки треба да се уништат. Треба да се изврши ерадикација или да се подложат на соодветно тестирање, поради спречување на понатамошно ширење на штетни организми. Наведените мерки треба да се спроведат и на сите останати растенија, растителни производи и други објекти и предмети, кои биле во допир со тој материјал или постои веројатност дека се заразени.

(3) Просториите или објектите каде што се вршеле дозволените истражувачки дејности на материјалот од став (1) на овој член, во зависност од потребата, треба да се стерилизираат или исчистат, на начин кој го одредува фитосанитарниот инспектор, согласно правилникот од став (1) на овој член.

Член 6

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 17-210/5
13 април 2011 година
Скопје

Министер за земјоделство,
шумарство и водостопанство,
Љупчо Димовски, с.р.

(1) Листи на штетни организми, растенија, растителни производи и други објекти и предмети согласно Анексите од I до V според Директивата на Советот бр. 2000/29 од 8 мај 2000 година за заштитните мерки против воведување во Заедницата на организми штетни за растенијата или растителните производи и против нивното ширење во Заедницата, број 32000L0029;

(2) Со овој правилник се врши усогласување со одредбите на Директивата на Советот бр.2000/29/EЗ од 8 мај 2000 година за заштитните мерки против воведување во Заедницата на организми штетни за растенијата или растителните производи и против нивното ширење во Заедницата, број 32000L0029; изменета и дополнета со Директивата на Комисијата бр.2001/33/EЗ од 8 мај 2001 година, број 32001L0033; изменета и дополнета со Директивата на Комисијата бр.2002/28/EЗ од 19 март 2002 година, број 32002L0028; изменета и дополнета со Директивата на Комисијата бр.2002/36/EЗ на 29 април 2002 година, број 32002L0036; изменета и дополнета со Директивата на Советот бр.2002/89/EЗ од 28 ноември 2002 година, број 32002L0089; изменета и дополнета со Директивата на Комисијата бр.2003/22/EЗ од 24 март 2003 година, број 32003L0022; изменета и дополнета со Регулјативата на Советот бр.806/2003(EЗ) од 14 април 2003 година, број 32003R0806; изменета и дополнета со Директивата на Комисијата бр.2003/47/EЗ на 4 јуни 2003 година, број 32003L0047; изменета и дополнета со Директивата на Комисијата бр.2003/116/EЗ од 4 декември 2003 година, број 32003L0116; изменета и дополнета со Директивата на Комисијата бр.2004/31/EЗ од 17 март 2004 година, број 32004L0031; изменета и дополнета со Директивата на Комисијата бр.2004/70/EЗ од 28 април 2004 година, број 32004L0070; изменета и дополнета со Директивата на Комисијата бр.2004/102/EЗ на 5 октомври 2004 година, број 32004L0102; изменета и дополнета со Директивата на Советот бр. 2005/15/EЗ од 28 февруари 2005 година, број 32005L0015; изменета и дополнета со Директивата на Комисијата бр.2005/16/EЗ на 2 март 2005 година, број 32005L0016; изменета и дополнета со Директивата на Комисијата бр.2005/77/EЗ од 11 ноември 2005 година, број 32005L0077; изменета и дополнета со Директивата на Комисијата бр.2006/14/EЗ од 6 февруари 2006 година, број 32006L0014; изменета и дополнета со Директивата на Комисијата бр.2006/35/EЗ од 24 март 2006 година, број 32006L0035; изменета и дополнета со Директивата на Комисијата бр. 2007/41/EЗ од 28 јуни 2007 година, број 32007L0041; изменета и дополнета со Директивата на Комисијата бр. 2008/64/EЗ од 27 јуни 2008 година, број 32008L0064; изменета и дополнета со Директивата на Комисијата 2008/109/EЗ од 28 ноември 2008 година, број 32008L0109; изменета и дополнета со Директивата на Комисијата бр. 2009/7/EЗ на 10 февруари 2009 година, број 32009L0007; изменета и дополнета со Директивата на Комисијата бр.2009/118/EЗ на 9 септември 2009 година, број 32009L0118; изменета и дополнета со Директивата на Советот бр.2009/143/EЗ од 26 ноември 2009 година, број 32009L0143; изменета и дополнета со Директивата на Комисијата бр.2010/1/EУ од 8 јануари 2010 година, број 32010L0001; Директивата на Советот бр.2006/91/EЗ од 7 ноември 2006 година за сузбивање на *Quadraspidiotus perniciosus* Comst., број 32006L0091; Директива на Советот бр.74/647/EЗ од 9 декември 1974 година за сузбивање на каранфиловите лисни свиткувачи, број 31974L0647.

Прилог 1**КАРАНТИНСКИ МЕРКИ ВКЛУЧУВАЈЌИ ТЕС-ТИРАЊЕ НА РАСТЕНИЈА, РАСТИТЕЛНИ ПРОИЗВОДИ И ДРУГИ ОБЈЕКТИ НАМЕНЕТИ ЗА ПУШТАЊЕ ОД КАРАНТИН****ДЕЛ А**

Карантински мерки за одредени растенија, растителни производи и други објекти и предмети, наведени во Листа III од Листи на штетни организми, растенија, растителни производи и други објекти и предмети.

Дел I: Растенија од *Citrus L.*, *Fortunella Swingle*, *Poncirus Raf.* и негови хибриди, со исклучок на плодови и семе

1. Растителниот материјал се подложува на одредени терапевтски постапки, кои се пропишани во Техничките упатства на FAO/IPGRI, а по кои треба да постапува установата.

2. Растителниот материјал после терапевтска постапка спроведена во согласност со точка 1, на овој дел, се подложува на постапка на индексирање. Целиот растителен материјал, вклучувајќи и растенија за индексирање, се чува во одобрени објекти, во карантински услови наведени во членовите 2 и 3. Растителен материјал, наменет за одобрено службено пуштање, ќе се одржува под услови погодни за нормален циклус на вегетативно растење. На него се врши визуелна инспекција, поради откривање на знаци и симптоми на присуство на штетни организми, вклучувајќи ги и сите штетни организми наведени во Листа I и II и тоа во соодветно време, по пристигнување или подоцна во текот на постапката на индексирање.

3. За целите одредени во точка 2 од овој дел, растителниот материјал се индексира за штетни организми (тестирање и идентификација), со следните постапки:

3.1 За испитување се користат соодветни лабораториски методи и по потреба растенија индикатори вклучувајќи *Citrus sinensis* (L.) Osbeck, *C. aurantifolia* Christm. Swing, *C. medica* L., *C. reticulata* Blanco и *Sesamum* L, со цел детектирање барем некој од следните штетни организми:

- (a) *Citrus greening bacterium*,
- (b) *Citrus variegated chlorosis*,
- (c) *Citrus mosaic virus*,
- (d) *Citrus tristeza virus* (сите изолати)
- (e) *Citrus vein enation woody gall*,
- (f) *Leprosis*

- (g) Naturally spreading psorosis,
- (h) *Phoma tracheophila* (Petri) Kanchaveli & Gikashvili,
- (i) Satsuma dwarf virus,
- (j) *Spiroplasma citri* Saglio et al.,
- (k) Tatter leaf virus,
- (l) *Witches broom* (MLO),
- (m) *Xanthomonas campestris* (сите патогени соеви за родот *Citrus*)

3.2 За болести како што е пламеницата и сличните болести на неа (Blight and Blight-like), за кои не постојат краткорочни постапки на индексирање, мора по пристигнување на растителниот материјал да се изврши одделување на врвниот изданок од подлогата/ садница одгледана на стерилна култура, како што е пропишано во Техничкото упатство на FAO/IPGRI. И така одгледаното растение треба да биде подложено на терапевтска постапка од точка 1 на овој дел.

4. Растителниот материјал, кој што е прегледан визуелно во согласност со точка 2 од овој дел, а на кој се забележани симптоми на болеста или присуство на штетни организми, ќе биде предмет на истражување, со цел што е можно побргу да се детерминира причинителот на појавените симптоми.

Дел II: Растенија од *Cydonia Mill.*, *Malus Mill.*, *Prunus L.*, *Pyrus L.* како и нивните хибриди, *Fragaria L.*, наменета за садење, со исклучок на семе

1. Растителниот материјал се подложува на одредени терапевтски постапки, кои се пропишани во Техничките упатства на FAO/IPGRI, а по кои треба да постапува установата.

2. Растителниот материјал после терапевтска постапка, спроведена во согласност со точка 1 од овој дел, во целост подлежи на постапката за индексирање. Целиот растителен материјал, вклучувајќи ги и растенијата за индексирање, се чува во одобрени објекти, во карантински услови наведени во членовите 2 и 3. Растителниот материјал, наменет за службено одобрено пуштање, ќе се одржува под услови погодни за нормален циклус на вегетативно растење. Врз него ќе се врши визуелна инспекција поради откривање на симптоми за присуство на штетни организми, вклучувајќи ги и сите штетни организми наведени во Листа I и II и тоа во соодветно време, веднаш по пристигнување, но и подоцна во текот на постапката на индексирање.

3. За целите кои се одредени во точка 2 од овој дел, растителниот материјал се индексира за штетни организми (со тестирање и идентификација) со следните постапки: